

Ramy kompetencji dla *Village Host* (Wiejskiego Opiekuna)

Project ID 2021-1-IT01-KA220-VET-000034855

Partner główny:

Partnerzy:

Indeks

1. Wstęp	3
1.1 Cele ram kompetencji	3
1.2 Identyfikacja nowej roli zawodowej	3
1.3 Refleksja nad kompetencjami potrzebnymi Wiejskim Opiekunom	4
1.4 Wiedza, umiejętności i cechy Wiejskiego Opiekuna	4
2. Proponowane kompetencje dla Wiejskiego Opiekuna zgodnie z procesem projektowania	5
2.1 Proces wyboru 5 obszarów makrokompetencji i związanych z nimi efektów kształcenia	5
2.2 Proponowane kompetencje dla Wiejskich Opiekunów	5
3. Metodologia	9
3.1 Faza 1 Stan aktualny: Międzynarodowe badania regulacyjne i dokumentacyjne	9
3.2 Faza 2 Mapowanie kompetencji zawodowych i teoretycznych specyficznych dla danego kraju (kultury)	9
3.3 Etap 3 Wybór i opracowanie projektu ram kompetencji dla Wiejskich Opiekunów	9
3.4 Faza 4 Grupy fokusowe w celu zatwierdzenia opracowanego projektu ram kompetencji	9
3.5 Faza 5 Wybór kluczowych kompetencji zgodnie z projektem	10
3.6 Faza 6 Wzajemna ocena	10

1. Wstęp

1.1 Cele ram kompetencji

Ramy (ang. *framework*) dla kompetencji są opracowywane w ramach programu Erasmus+ przez 7 organizacji z krajów unijnych i mają na celu zidentyfikowanie kluczowych umiejętności Wiejskich Opiekunów (Village Hosts), które są w stanie wspierać małe wsie i obszary wiejskie w podnoszeniu standardów jakości życia. Projekt "Otwarta Szkoła Wiejskich Opiekunów" proponuje stworzenie nowego rdzenia kompetencji, obecnie brakującego w kontekście europejskim, który przynosi korzyści obszarom wiejskim w całej Europie. Celem projektu jest stworzenie programu szkoleniowego, ogólnodostępnej platformy oraz projektu pilotażowego.

Jako że po raz pierwszy taki program został stworzony i sformalizowany, partnerstwo Otwartej Szkoły dla Wiejskich Opiekunów połączyło kompetencje zawodowe zaczerpnięte z różnych dziedzin (takich jak m.in.: rozwój obszarów wiejskich, budowanie społeczności, innowacje społeczne, turystyka transformująca, rzemiosło i projektowanie). Zidentyfikowano też 5 obszarów makro-kompetencji oraz związane z nimi efekty uczenia się z perspektywy projektowej.

Docelowymi odbiorcami Ram Kompetencji są Wiejscy Opiekunowie: ludzie, którzy wzmacniają społeczne, ekonomiczne i ekologiczne życie małych wiosek oraz ich lokalną gospodarkę poprzez dostarczanie i tworzenie trwałych usług wspierających: *turystykę o pozytywnym wpływie, poznawanie przyrody, sporty przygodowe, gospodarstwa rolne, podróże edukacyjne, odosobnienia, wakacje zawodowe, szlaki dziedzictwa kulturowego, lokalnie wytwarzane produkty i usługi i inne*. Wiejscy Opiekunowie łączą zasoby, które mogą już istnieć w danej społeczności, ale są nieznane lub odizolowane: ludzi, miejsca, infrastrukturę, przedsiębiorstwa i umiejętności. Wiejscy Opiekunowie umożliwiają współpracę różnych partnerów i interesariuszy.

Ramy kompetencji to 1. rezultat projektu OSVH i jest dokumentem, który przedstawia kompetencje podkreślone jako najbardziej potrzebne z perspektywy odbiorców docelowych zgodnie z procesem projektowania *Define, Design, Deliver*, znanym jako *Triple Design process*. Pozwala to na zaangażowanie w każdej fazie poprzez poruszanie się i badanie, *dlatego* dana interwencja jest potrzebna.

Poziomy zaawansowania od podstawowego do eksperckiego zostaną opracowane jako metodologia i zadania w ramach programu szkoleniowego, który jest 2. rezultatem projektu. Ramy utworzone w ramach tego projektu są dostosowane do europejskich ram kompetencji takich jak *EntreComp, DigComp, LifeComp i GreenComp* i stanowią podstawę dla przyszłej walidacji kompetencji, która będzie miała miejsce po zakończeniu działań szkoleniowych.

1.2 Identyfikacja nowej roli zawodowej

Aby wprowadzić w życie poprawę życia w małych wioskach i na obszarach wiejskich, Wiejscy Opiekunowie szukają nowych partnerstw i rozwijają usługi podtrzymywane przez nowe trendy oraz modele biznesowe: pracę zdalną, co-housing, kooperatywy i inne. Wiejscy Opiekunowie umożliwiają współpracę różnych partnerów i interesariuszy - często po raz pierwszy.

Chociaż termin “Wiejskiego Opiekuna” jest nowy, podobna praca jest wykonywana na poziomie lokalnym przez lokalnych pionierów, innowatorów społecznych i przedsiębiorczych urzędników lokalnych. Potrzeba jednak znacznie więcej takich osób. W samych Włoszech zlikwidowano 5 500 małych wiosek (liczących 5 000 lub mniej mieszkańców); w Hiszpanii 3 500; w Serbii 4 700 - by wymienić tylko trzy kraje reprezentowane w tym projekcie.

Każda wioska jest wyjątkowa. Otwarta Szkoła dla Wiejskich Opiekunów nie będzie zatem oparta na standardowym programie nauczania, ale na zakresie potrzebnych kompetencji, które będą rozwijane podczas mikrokursów odpowiadających indywidualnym potrzebom i preferencjom każdego Wiejskiego Opiekuna.

1.3 Refleksja nad kompetencjami potrzebnymi Wiejskim Opiekunom

Rola ta mieści się w parametrach kilku sektorów - wiele działań Wiejskich Opiekunów może być napędzanych przez wartości kulturowe lub inne artystyczne ekspresje twórcze, które można znaleźć w sektorze kreatywnym i kulturalnym. Podobnie, turystyka często zapewnia małym wioskom możliwości ekonomiczne. Dzięki działaniom zakotwiczonym na poziomie lokalnym, spójność społeczno-gospodarcza jest również wspierana poprzez promowanie wartości takich jak solidarność, uczestnictwo i współpraca, należących do ekosystemu Gospodarki Społecznej (ang. *social economy*).

Unikalność Otwartej Szkoły dla Wiejskich Opiekunów i zdefiniowanych ram kompetencji leży w połączeniu procesu projektowania i metodologii. Rola Wiejskiego Opiekuna jako lokalnego aktywisty wymaga nowych ram kompetencyjnych, łączących istniejące badania międzysektorowe i doświadczenia interesariuszy.

1.4 Wiedza, umiejętności i cechy Wiejskiego Opiekuna

Aby być skutecznym Wiejskim Opiekunem, potrzebne jest niezwykle połączenie kompetencji, takich jak umiejętność posługiwania się technologią cyfrową, planowanie i utrzymywanie biznesu, a także umiejętności intrapersonalne, współtworzenia i współpracy w zakresie goszczenia, zwoływania, ułatwiania, animowania i koordynowania.

2. Proponowane kompetencje dla Wiejskiego Opiekuna zgodnie z procesem projektowania

Wiejscy Opiekunowie wzmacniają społeczne, ekonomiczne i ekologiczne życie małych wiosek i ich lokalnej gospodarki poprzez dostarczanie i tworzenie trwałych usług dla utrzymania i łączenia zasobów, które mogą już istnieć w społeczności, ale są nieznane lub odizolowane. Umożliwiają one współpracę i współdziałanie różnych partnerów i interesariuszy. Kompetencje takie jak zaradność, samodyscyplina, znajdowanie wewnętrznych zasobów, inicjatywa, entuzjazm, odporność, otwartość, tolerancja, empatia i zdolność do samodzielnego uczenia się są uznawane za cechy osobiste Wiejskiego Opiekuna.

2.1 Proces wyboru 5 obszarów makrokompetencji i związanych z nimi efektów kształcenia

Zdefiniowany wybór kompetencji jest zgodny z badaniem międzykulturowym przeprowadzonym we Włoszech, Hiszpanii, na Węgrzech, w Serbii, Polsce i na Łotwie, a także z analizą mapowania międzynarodowych i unijnych ram kompetencji.

Zdefiniowane kompetencje są zgodne z ramami kompetencji przekrojowych (*LifeComp*), przedsiębiorczych (*EntreComp*), cyfrowych (*DigComp*) i zielonych (*GreenComp*) określonymi przez UE. Kompetencje są określone jako efekty uczenia się, które gospodarze wiosek będą mogli zastosować w swoich działaniach po przejściu poszczególnych ścieżek edukacyjnych (poziomów postępu w nauce).

Zarysowane kompetencje zostały wybrane w metodologii kaskadowej, począwszy od ogólnego badania międzynarodowych kompetencji, na które istnieje zapotrzebowanie do 2030 roku (Rozdział 2.) oraz badań krajowych w 6 krajach partnerskich projektu (Rozdział 3.). Pierwszy projekt wybranych kompetencji został przetestowany w grupach fokusowych z interesariuszami w 6 krajach partnerskich (Załącznik nr. 2). Otrzymane informacje zwrotne zostały poddane syntezie i wdrożone do wspólnej propozycji ram kompetencyjnych zgodnie z procesem projektowania i obszarami kompetencji (zgodnie z unijnym i międzynarodowym badaniem kompetencji).

2.2 Proponowane kompetencje dla Wiejskich Opiekunów

W rezultacie, wytypowano następujące 5 obszarów kompetencji zidentyfikowanych w niniejszych Ramach Kompetencji, które posłużą do opracowania i strukturyzacji modułów Programu Szkoleniowego Otwartej Szkoły dla Opiekunów Wiejskich (PR2):

- Wizja i mapowanie możliwości (obszar kompetencji (CA) 1)

- Mapowanie podmiotów i zasobów (obszar kompetencji (CA) 2)
- Opowiadanie o miejscu (obszar kompetencji (CA) 3)
- Tworzenie prototypów usług oraz organizacja działań i wyników (obszar kompetencji (CA) 4)
- Tworzenie platform współpracy i nowych modeli biznesowych. (obszar kompetencji (CA) 5)

W ramach wyżej wymienionych obszarów kompetencji, następujące dziewięć kompetencji uważa się za kluczowe dla Opiekunów Wiejskich, mając na uwadze proces projektowania i metodologie:

- Innowacyjne i refleksyjne myślenie
- Umiejętność działania w środowiskach niejednoznacznych
- Metodologia benchmarkingu i oceny
- Komunikacja i sieciowanie
- Współ-projektowanie i współtworzenie (ang. *co-creation*)
- Prezentowanie i komunikacja cyfrowa
- Innowacje systemowe w zakresie produktów i usług
- Usługi zorientowane na planetę i człowieka
- Przedsiębiorczość (tj. sprzedaż / marketing / fundraising)

Następujące kompetencje zostały na nowo zdefiniowane jako efekty uczenia się, które Wiejscy Opiekunowie będą mogli zastosować w swoich działaniach po odbyciu i indywidualnych ścieżkach uczenia się (poziomach zaawansowania nauki):

- Potrafi podejmować przemyślane i świadome decyzje (CA1)
- Potrafi zastosować analityczne podejście do projektowania i procesu projektowania (CA1)
- Zrozumienie różnorodności międzykulturowej (CA1)
- Umiejętność utrzymania i podtrzymania relacji ze społecznością lokalną i partnerami (CA2)
- Umiejętność angażowania się w sprawy ludzi i organizacji (CA2)
- Umiejętność organizowania społeczności i uczestnictwa obywatelskiego (CA2)
- Umiejętność rozwiązywania konfliktów (CA2)
- Zdolność do przejęcia przywództwa i koordynacji (CA2)
- Umiejętność zlecania i delegowania odpowiedzialności, zadań (CA2)
- Umiejętność komunikacji poprzez opowiadanie historii i tworzenie miejsc (CA3)
- Umiejętność zrozumienia metodologii rozwoju produktu, projektowania doświadczeń i usług (CA4)
- Umiejętność wyczucia estetyki wizualnej (CA4)
- Umiejętność zastosowania odpowiednich metod w projektowaniu doświadczeń użytkownika (CA4)
- Umiejętność określenia możliwości finansowania (CA5)
- Umiejętność stosowania różnych strategii pozyskiwania funduszy (CA5)
- Umiejętność zastosowania odpowiednich modeli biznesowych (CA5)
- Wiedza umożliwiająca opracowanie i wdrożenie odpowiednich strategii marketingowych oraz rozwoju publiczności (CA5)

Powyżej opisane wybrane kompetencje Wiejskich Opiekunów, które będą szkolone jako proces i metodologia projektowania w Programie Szkoleniowym Otwartej Szkoły dla Wiejskich Opiekunów, zostały podsumowane w Tabeli 1.

Tabela 1 Główne kompetencje Wiejskich Opiekunów zgodnie z procesem projektowania, Freimane.A, 2022

Potrójny proces projektowania	Obszar kompetencji	Kompetencje	Obszar kompetencji zgodnie z mapą kompetencji UE i międzynarodowych	Efekt kształcenia
define	Wizjonowanie i mapowanie możliwości	Innowacyjne i refleksyjne myślenie, Zdolność do działania w warunkach niejednoznaczności	Kompetencja przekrojowa - krytyczne i innowacyjne myślenie / rozwiązywanie problemów	Potrafi podejmować przemyślane i świadome decyzje. Potrafi zastosować analityczny sposób myślenia o projektowaniu i proces projektowania.
		Metodologia benchmarkingu i oceny	Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości - Projektowanie i zarządzanie projektami dla pełnego cyklu biznesowego, w tym planowanie strategiczne / Monitorowanie i ocena	Zrozumienie różnorodności między- i międzykulturowej.
	Mapowanie podmiotów i zasobów	Komunikacja i sieć	Kompetencje przekrojowe - Zdolność do adaptacji / Rozwiązywanie problemów / Przywództwo / Praca w sieci / Komunikacja / Inteligencja emocjonalna / Umiejętności interpersonalne / Obywatelstwo globalne	Potrafi utrzymać i podtrzymać relacje z lokalną społecznością i partnerami Umiejętność angażowania się w sprawy ludzi i organizacji. Umiejętność organizowania społeczności i uczestnictwa obywatelskiego. Umiejętność rozwiązywania konfliktów.
		Współprojektowanie i współtworzenie	Kompetencje przekrojowe - Przywództwo / Praca w sieci / Rozwiązywanie problemów / Umiejętności interpersonalne	Zdolny do objęcia przywództwa i koordynacji. Umiejętne zlecanie & delegowanie odpowiedzialności, zadań.

projekt	Opowiadanie o miejscu	Prezentacja i komunikacja cyfrowa	Kompetencje cyfrowe - świadomość technologiczna / marketing cyfrowy / komunikacja cyfrowa	Umiejętność komunikacji poprzez storytelling i placemaking.
	Tworzenie prototypów usług i gromadzenie działań i wyników	Innowacje systemowe w zakresie produktów i usług	Kompetencje przedsiębiorcze - Projektowanie i zarządzanie projektami w pełnym cyklu biznesowym, w tym planowanie strategiczne / Prawo autorskie i niematerialne / Myślenie krytyczne i innowacyjne Zielona kompetencja - żyć, pracować i działać w sposób zrównoważony	Potrafi zrozumieć metodologię rozwoju produktu, projektowania doświadczeń i usług. Potrafi wyczuć estetykę wizualną.
		Usługi zorientowane na planetę i człowieka	Kompetencje przekrojowe - Umiejętności interpersonalne / Komunikacja / Inteligencja emocjonalna	Potrafi zastosować odpowiednie metody projektowe do projektowania doświadczeń użytkownika.
dostarczać	Stworzenie platformy współpracy i nowych modeli biznesowych	Przedsiębiorczość (tj. Sprzedaż / Marketing / Fundraising)	Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości - Zarządzanie strategiczne i finansowe / Marketing	Potrafi określić możliwości finansowania. Kompetencje w zakresie stosowania różnorodnych strategii pozyskiwania funduszy. Umiejętność stosowania odpowiednich modeli biznesowych. Wiedza umożliwiająca opracowanie i wdrożenie odpowiednich strategii marketingowych oraz rozwój publiczności.

3. Metodologia

Grupą docelową całego projektu (PR1, PR2, PR3, PR4, PR5) są praktycy; dlatego też grupa docelowa była zaangażowana w różne fazy tworzenia i walidacji ram kompetencji. Aby zbudować Ramy Kompetencji przeprowadzono badania metodą mieszaną w sześciu fazach.

3.1 Faza 1 | Stan aktualny: Międzynarodowe badania regulacyjne i dokumentacyjne

Faza 1 łączy badania dokumentów i przepisów w oparciu o badania unijne i międzynarodowe oraz prognozę zapotrzebowania na umiejętności i kompetencje. Międzynarodowe badania regulacyjne i badania dokumentacji zostały przeprowadzone przez badaczkę wzornictwa dr Aija Freimane i wiodącego partnera Matera Hub.

3.2 Faza 2 | Mapowanie kompetencji zawodowych i teoretycznych specyficznych dla danego kraju (kultury)

W fazie 2. przeprowadzono badania źródeł wtórnych (ang. *desk research*) w każdym kraju partnerskim projektu, łącząc przepisy krajowe i specyficzne dla danego kraju.

3.3 Etap 3 | Wybór i opracowanie projektu ram kompetencji dla Wiejskich Opiekunów

Mapa kompetencji została opracowana na podstawie badań specyficznych dla danego kraju (kulturowych) oraz badań etnograficznych (obserwacja, wywiady z interesariuszami) z uwzględnieniem procesu projektowania oraz 15-letniego doświadczenia edukacyjnego w zakresie projektowania (załącznik nr. 1), polegającego na tworzeniu nowych produktów i usług poprzez badaczkę i edukatorkę dr Aija Freimane, która był odpowiedzialny za badania ramy kompetencji.

Ramy kompetencji zostały opracowane jako metodologia kaskadowa, począwszy od ogólnego badania międzynarodowych kompetencji, na które będzie zapotrzebowanie do 2030 roku (Rozdział 2.) oraz badań specyficznych dla danego kraju w 6 krajach partnerskich projektu (Rozdział 3.). Projekt ram kompetencji został potwierdzony przez partnerów projektu, iterowany i ulepszony, aby być gotowym do walidacji z interesariuszami w fazie 4.

3.4 Faza 4 | Grupy fokusowe w celu zatwierdzenia opracowanego projektu ram kompetencji

Celem grup fokusowych było uzyskanie walidacji dogłębnej analizy potrzeb i kompetencji zidentyfikowanych podczas badań źródeł wtórnych (ang. *desk*

research), aby umożliwić partnerom opracowanie materiałów szkoleniowych uwzględniających konkretne konteksty. Metodologia grup fokusowych została opisana w załączniku nr. 2.

Każdy z partnerów zapewnił agendę i tematy dyskusji, które obejmowały osobiste doświadczenia uczestników, bariery, które napotkali, potrzeby i obszary możliwości, które powinny być zbadane i potrzeby.

Wszyscy partnerzy korzystali z tego samego zestawu działań, pytań i narzędzi, które zostały przetłumaczone na języki narodowe na podstawie dostarczonych szablonów. Umożliwiło to porównania między krajami i międzykulturowe, prowadząc do opracowania kompleksowych materiałów badawczych i edukacyjnych. Wyniki grup fokusowych są dodane w załączniku nr. 3.

3.5 Faza 5 | Wybór kluczowych kompetencji zgodnie z projektem

Otrzymane informacje zwrotne z fazy 4 zostały połączone i wdrożone do wspólnej propozycji ram kompetencyjnych zgodnie z procesem projektowania i obszarami kompetencji zgodnie z unijnym i międzynarodowym badaniem kompetencji.

3.6 Faza 6 | Wzajemna ocena

Faza 6 miała na celu zweryfikować opracowane ramy kompetencji w formie *peer review* z udziałem interesariuszy. Rolą *peer reviewer* była analiza treści, ocena jakości i spójności ram kompetencyjnych oraz produktu PR1 dla projektu Open School for Village Hosts Erasmus+.